

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Verslag van de vergadering van de Bouwbegeleidingscommissie op 18 april 2024

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
Bouwbegeleidingscommissie
M. Burger

Aanwezige leden: de heer Aartsen (commissievoorzitter, VVD), de heer Crijns (PVV), mevrouw Welzijn (NSC), mevrouw Keijzer (BBB), mevrouw Lubbers en de heer Bossenbroek (namens het fractiepersoneel), mevrouw Van den Heuvel-de Grooth, mevrouw Hessing-Puts en de heer Benhammou (namens het ambtelijk personeel) en de heer Dronkers (namens de OR).

Aanwezige adviseurs: mevrouw Penninga (directeur Huisvesting van de Tweede Kamer), de heer Nagtzaam (hoofd facilitaire dienst van de Tweede Kamer), mevrouw de Geus-Godschalk (projectmanager huisvesting van de Tweede Kamer), de heer Sprangers (adviseur bedrijfsvoering Tweede Kamer) en mevrouw Wouters (projectmanager renovatie van de Tweede Kamer). Namens het RVB zijn aanwezig: de heer Bolier, de heer Hulshof, de heer Harteveld, mevrouw Van Stigt, mevrouw Markus en de heer Nauta.

*Griffier: mevrouw Burger
Adjunct-griffier: mevrouw Van Tilburg*

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Bromet (GroenLinks-PvdA) en de heer Stoffer (SGP) en de heer Oskam (Griffier).

1. Opening en mededelingen

De commissievoorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom, in het bijzonder de mensen die nieuw aanschuiven bij de BBC-vergadering.

2. Conceptverslagen BBC-vergadering 6 juni 2023 en 19 maart 2024

De leden van de BBC stellen de verslagen zonder wijzigingen vast. De verslagen zullen nog worden voorgelegd aan de vertegenwoordigers van het RVB die niet bij deze vergadering aanwezig zijn en zullen daarna worden gepubliceerd via de website van de Tweede Kamer.

3. Uitgangspunten renovatie dependances

De commissievoorzitter licht toe dat de BBC gevraagd wordt het Presidium richtinggevend advies te geven voor het verder uitwerken van de renovatie van de dependances van het gebouw van de Tweede Kamer aan het Binnenhof. De conclusies en overwegingen van de bespreking van vandaag zullen in het advies aan het Presidium worden opgenomen.

De vertegenwoordigers van het RVB geven een korte toelichting op de voorliggende hoofduitgangspunten die zij voorstellen voor de dependances.

1. Parlementair Enquêtehuis: Het eerste voorgestelde uitgangspunt betreft het huisvesten van het onderkomen voor de parlementaire enquêtes in het Plein 23-complex (de dependances Logement en gebouwdeel E, waar ook de huidige

enquêtezaal gesitueerd is). Dit wordt het zelfstandig functionerende 'parlementair enquêtehuis' waar ook de staf en ondersteunende functies van de enquêtecommissie(s) gehuisvest zijn. De dependances Bleijenburg en Depot komen dan vrij voor een andere gebruiker.

De leden van de BBC stellen vragen over de veiligheid bij verhuur van de panden aan een andere gebruiker. Ook wordt aandacht gevraagd voor het contact van de enquêtecommissie en -staf met de rest van de organisatie als zij in een los pand gehuisvest worden. De BBC roept op om vooral het gebruikersperspectief van de enquêtecommissies als uitgangspunt te nemen en vraagt tevens te kijken naar de multifunctionaliteit van het pand en eventueel gebruik van de enquêtezaal voor andere doeleinden. Er wordt gevraagd of het ook mogelijk is om bijvoorbeeld een nieuwe ontvangstruimte voor buitenlandse ontvangsten in te richten. Door de adviseurs wordt aangegeven dat de veiligheidseisen voor de dependances dezelfde zullen zijn als voor het gehele Binnenhofcomplex. De projectmanager huisvesting van de Tweede Kamer licht toe dat met betrokkenen bij de enquêtes gesproken zal worden over de wensen van gebruikers van de enquêtezaal. Een van de uitgangspunten zal ook multifunctionaliteit zijn.

De BBC vraagt of overwogen is het pand Bleijenburg te behouden. Het RVB geeft aan dat deze optie wel onderzocht is, maar dat dat zou betekenen dat de werkplekken weer verspreid over meerdere locaties zouden zitten, wat minder wenselijk is.

Samenvattend steunt de BBC het uitgangspunt voor het huisvesten van een parlementair enquêtehuis op de huidige locatie in het Plein23-complex. Daarbij geeft ze de volgende aandachtspunten mee: men moet denken vanuit de functioneel gebruiker, er moet aandacht zijn voor de veiligheidssituatie in en rond de panden en de enquêtezaal moet een multi-inzetbare ruimte worden.

2. Tweede Kamer Campus: Het tweede voorgestelde uitgangspunt is het inrichten van het Staalcomplex als een 'Tweede Kamer Campus' met daarin alle benodigde kantoorfaciliteiten, vergaderzalen, restauratieve voorzieningen en speciale voorzieningen zoals sportfaciliteiten. De gevraagde vierkante meters voor kantoorwerkplekken passen in deze nieuwe Tweede Kamer dependance.

De BBC vraagt aandacht voor de samenhang tussen de gebouwen aan het Binnenhof en het Staalcomplex. De BBC spreekt uit dat dit geen 'losse eilanden' moeten worden. Tussen beide gebouwen zal veel verkeer plaatsvinden, daarom benadrukt de BBC het belang van nadenken over de interactie tussen de gebouwen. Dit kan bijvoorbeeld door 'aanlandplekken' te creëren in het gebouw aan het Binnenhof, zodat de bewoners van het Staalcomplex daar tussen vergaderingen door kunnen blijven werken. De adviseurs geven aan dat in het ontwerp op dit moment al aanlandplekken voorzien zijn aan het Binnenhof.

De leden van de BBC geven aan dat de bezettingsgraadmetering ingewikkeld is voor de Tweede Kamer, omdat zowel fracties als ambtelijk personeel bijna zonder uitzondering allemaal aanwezig zijn op Kamerdagen.

Een BBC-lid geeft aan dat dit vraagstuk niet los gezien kan worden van de discussie over de tunnel (zie ook punt 5), omdat dat bepalend is voor de interactie tussen de gebouwen.

Samenvattend steunt de BBC het principe van de Tweede Kamer campus, maar vraagt daarbij wel aandacht voor het punt dat de gebouwen geen eilanden moeten worden en voor de interactie en verbinding tussen de complexen. Ook spreekt de BBC de wens uit voor het volledige gebruik van het Staalcomplex door de Tweede Kamer.

3. Gebruikersdemarcatie: Het derde voorgestelde uitgangspunt is het aanbrengen van een heldere gebruikersdemarcatie, wat inhoudt dat een eventuele scheiding tussen gebruikers per gebouwdeel wordt georganiseerd. Met het in gebruik nemen van het Staalcomplex blijven er vierkantemeters over. Het voorstel van het RVB is om daar een andere gebruiker te huisvesten. Het RVB blijft eigenaar van de panden.

Samenvattend steunt de BBC het uitgangspunt van een heldere gebruikersdemarcatie. De BBC kan zich vinden in het huisvesten van een andere gebruiker in Bleijenburg en Depot maar wenst wel het Staalcomplex volledig beschikbaar te houden voor de Tweede Kamer.

4. Kinderdagverblijf: Het vierde voorgestelde uitgangspunt is het handhaven van het kinderdagverblijf op de huidige locatie aan de Emmastraat en het daarmee geen onderdeel uit te laten maken van de Tweede Kamer Campus.

De discussie hierover wordt met het oog op de tijd verplaatst naar de volgende vergadering.

5. Fysieke verbinding Binnenhof: Het vijfde voorgestelde uitgangspunt betreft een fysieke verbinding tussen het Binnenhof en het Staalcomplex. Tussen het Binnenhof en het parlementair enquêtehuis bestaat reeds een (tunnel)verbinding. Een (ondergrondse) verbinding tussen het Staalcomplex en het Binnenhof bestaat nog niet. Het RVB stelt voor om, indien een tunnelverbinding gewenst is, dit in een opzichzelfstaand project verder uit te werken.

De BBC-leden geven aan een tunnel/verbinding zeer belangrijk te vinden om beide gebouwen goed te laten functioneren. Voor de BBC is dit niet los te zien van de realisatie van het Staalcomplex als Tweede Kamer campus. De BBC kan zich vinden in het definiëren van een apart project, maar benadrukt dat de tunnel niet veel later gereed zou moeten zijn dan de rest van het Staalcomplex. De BBC dringt erop aan in ieder geval de planvorming (van het voorlopig en definitief ontwerp) zoveel mogelijk gelijk te laten lopen.

Het RVB geeft aan dat de impact van het aanleggen van een tunnel groot is voor de omgeving en omliggende panden, en dat dit mogelijk ook een lang traject zal zijn voor wat betreft vergunningen en dergelijken.

Samenvattend spreekt de BBC vanwege de functionaliteit en veiligheid de wens uit voor een (tunnel)verbinding tussen het Staalcomplex en het Binnenhof. Ook spreken de leden de wens uit om de planning van deze verbinding zoveel mogelijk gelijk op te laten lopen met de rest van de dependances, dit met het oog op de eerder besproken interactie tussen beide panden.

4. Rondvraag en Sluiting

De commissievoorzitter meldt dat tijdens de volgende vergadering het laatste hoofduitgangspunt, het kinderdagverblijf, zal worden besproken.

De commissievoorzitter sluit de vergadering en bedankt iedereen voor zijn aanwezigheid.